

Biologia – klasa V

Wymagania na ocenę śródroczną

Ocena	Wymagania Uczeń:
Dopuszczająca	<p><u>Wiadomości i umiejętności:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje biologię jako naukę o organizmach – wymienia czynności życiowe organizmów – podaje przykłady dziedzin biologii – wskazuje obserwacje i doświadczenia jako źródła wiedzy biologicznej – wymienia źródła wiedzy biologicznej – z pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie metodą naukową – z pomocą nauczyciela podaje nazwy części mikroskopu optycznego – obserwuje pod mikroskopem preparaty przygotowane przez nauczyciela – wymienia trzy najważniejsze pierwiastki budujące organizm – wymienia wodę i sole mineralne jako elementy wchodzące w skład organizmu – wskazuje białka, cukry, tłuszcze i kwasy nukleinowe jako składniki organizmu – wskazuje komórkę jako podstawową jednostkę życia – podaje przykłady organizmów jedno- i wielokomórkowych – obserwuje preparat nabłonka przygotowany przez nauczyciela – na podstawie obserwacji preparatów, ilustracji i schematów wnioskuje o komórkowej budowie organizmów – wymienia elementy budowy komórki roślinnej, zwierzęcej, bakteryjnej i grzybowej – obserwuje pod mikroskopem preparat moczarki kanadyjskiej przygotowany przez nauczyciela – pod opieką nauczyciela rysuje obraz obiektu obserwowanego pod mikroskopem – wyjaśnia, czym jest odżywianie się – wyjaśnia, czym jest samożywność – podaje przykłady organizmów samożywnych – wyjaśnia, czym jest cudzożywność – podaje przykłady organizmów cudzożywnych – wymienia rodzaje cudzożywności – określa, czym jest oddychanie – wymienia sposoby oddychania – wskazuje drożdże jako organizmy przeprowadzające fermentację – wymienia jednostki klasyfikacji biologicznej

	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia nazwy królestw organizmów – krótko wyjaśnia, dlaczego wirusy nie są organizmami – wymienia miejsca występowania wirusów i bakterii – wymienia formy morfologiczne bakterii.
Dostateczna	<p><u>Wiadomości i umiejętności:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – określa przedmiot badań biologii jako nauki – opisuje wskazane cechy organizmów – wyjaśnia, czym zajmuje się wskazana dziedzina biologii – porównuje obserwację z doświadczeniem jako źródła wiedzy biologicznej – korzysta ze źródeł wiedzy wskazanych przez nauczyciela – z niewielką pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie metodą naukową – podaje nazwy wskazanych przez nauczyciela części mikroskopu optycznego – z pomocą nauczyciela wykonuje proste preparaty mikroskopowe – oblicza powiększenie mikroskopu optycznego – wymienia sześć najważniejszych pierwiastków budujących organizm – wymienia produkty spożywcze, w których występują białka, cukry i tłuszcze – wyjaśnia, dlaczego komórkę nazywamy podstawową jednostką organizmu – wymienia organelle komórki zwierzęcej – z pomocą nauczyciela wykonuje preparat nabłonka – podaje przykłady komórki bezjądrowej i jądrowej – wymienia funkcje elementów komórki roślinnej, zwierzęcej, bakteryjnej i grzybowej – z pomocą nauczyciela wykonuje preparat moczarki kanadyjskiej – obserwuje pod mikroskopem organelle wskazane przez nauczyciela – wskazuje fotosyntezę jako sposób odżywiania się – wskazuje substancje biorące udział w fotosyntezie i wymienia produkty fotosyntezy – z pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ dwutlenku węgla na intensywność przebiegu fotosyntezy – krótko opisuje różne sposoby odżywiania się zwierząt – wyjaśnia, w jaki sposób wskazany organizm cudzożywny pobiera pokarm – wyróżnia oddychanie tlenowe i fermentację – wskazuje organizmy uzyskujące energię z oddychania tlenowego i fermentacji – wyjaśnia, że produktem fermentacji drożdży jest dwutlenek węgla – wskazuje mitochondrium jako miejsce, w którym zachodzi

	<p>utlenianie</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym zajmuje się systematyka – podaje definicję gatunku – wymienia nazwy królestw i podaje przykłady organizmów należących do danego królestwa – omawia różnorodność form morfologicznych bakterii – opisuje cechy budowy wirusów i bakterii – wymienia cechy, którymi wirusy różnią się od organizmów – podaje przykłady wirusów i bakterii.
<p>Dobra</p>	<p><u>Wiadomości i umiejętności:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wykazuje cechy wspólne organizmów – opisuje czynności życiowe organizmów – na podstawie opisu przeprowadza doświadczenie metodą naukową – rozróżnia próbę kontrolną i próbę badawczą – opisuje źródła wiedzy biologicznej – wymienia cechy dobrego badacza – samodzielnie opisuje budowę mikroskopu optycznego – samodzielnie wykonuje preparaty mikroskopowe – z niewielką pomocą nauczyciela nastawia ostrość mikroskopu i wyszukuje obserwowane elementy – wymienia wszystkie najważniejsze pierwiastki budujące organizm oraz magnez i wapń – wyjaśnia, że woda i sole mineralne są związkami chemicznymi występującymi w organizmie – wymienia białka, cukry, tłuszcze i kwasy nukleinowe jako składniki organizmu i omawia role dwóch z nich – opisuje kształty komórek zwierzęcych – opisuje budowę komórki zwierzęcej na podstawie ilustracji – z niewielką pomocą nauczyciela wykonuje preparat nabłonka – wyjaśnia, czym są komórki jądrowe i bezządrowe oraz podaje ich przykłady – samodzielnie wykonuje preparat moczarki kanadyjskiej – odróżnia pod mikroskopem elementy budowy komórki – wyjaśnia rolę poszczególnych elementów komórki – z niewielką pomocą nauczyciela rysuje obraz obiektu obserwowanego pod mikroskopem – wymienia czynniki niezbędne do przeprowadzania fotosyntezy – wskazuje substraty i produkty fotosyntezy – omawia sposoby wykorzystania przez roślinę produktów fotosyntezy – z niewielką pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ dwutlenku węgla na intensywność fotosyntezy – omawia wybrane sposoby cudzożywności – podaje przykłady organizmów należących do różnych grup

	<p>organizmów cudzożywnych</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie oddychania komórkowego – wskazuje różnice w miejscu przebiegu utleniania i fermentacji w komórce – wymienia narządy wymiany gazowej zwierząt lądowych i wodnych — omawia doświadczenie wykazujące wydzielanie dwutlenku węgla przez drożdże – wykazuje hierarchiczną strukturę jednostek klasyfikacji biologicznej – charakteryzuje wskazane królestwo – na podstawie ilustracji przyporządkowuje organizm do królestwa – wykazuje, dlaczego wirusy nie są organizmami – rozpoznaje formy morfologiczne bakterii widoczne w preparacie mikroskopowym lub na ilustracji – omawia wybrane czynności życiowe bakterii.
<p>Bardzo dobra</p>	<p><u>Wymagania i umiejętności:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje wszystkie czynności życiowe organizmów – wymienia hierarchicznie poziomy budowy organizmu roślinnego i organizmu zwierzęcego — charakteryzuje wybrane dziedziny biologii – wykazuje zalety metody naukowej – samodzielnie przeprowadza doświadczenie metodą naukową – posługuje się właściwymi źródłami wiedzy biologicznej do rozwiązywania wskazanych problemów — charakteryzuje cechy dobrego badacza – charakteryzuje funkcje wskazywanych części mikroskopu optycznego w kolejności tworzenia się obrazu obiektu — wykonuje preparaty mikroskopowe, nastawia ostrość mikroskopu, rysuje obraz widziany pod mikroskopem optycznym – wyjaśnia role wody i soli mineralnych w organizmie – wymienia białka, cukry, tłuszcze i kwasy nukleinowe jako składniki organizmu i omawia ich role – rozpoznaje na ilustracji elementy budowy komórki zwierzęcej i omawia ich funkcje – wykonuje preparat nabłonka – rozpoznaje organelle komórki zwierzęcej i rysuje jej obraz mikroskopowy – omawia elementy i funkcje budowy komórki – na podstawie ilustracji analizuje różnice między poszczególnymi typami komórek, wskazuje cechy umożliwiające rozróżnienie komórek – samodzielnie wykonuje preparat moczarki kanadyjskiej, rozpoznaje elementy budowy komórki roślinnej i rysuje jej obraz

	<p>mikroskopowy</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega fotosynteza – omawia zależność przebiegu fotosyntezy od obecności wody, dwutlenku węgla i światła – schematycznie zapisuje i omawia przebieg fotosyntezy – na podstawie opisu przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ dwutlenku węgla – na intensywność fotosyntezy – charakteryzuje rodzaje cudzożywności występujące u różnych grup organizmów – wykazuje przystosowania do pobierania pokarmów występujące u różnych grup organizmów cudzożywnych – schematycznie zapisuje przebieg oddychania – określa warunki przebiegu oddychania i fermentacji – charakteryzuje wymianę gazową u roślin i zwierząt – z pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykazujące wydzielanie dwutlenku węgla przez drożdże – porównuje wcześniejsze i współczesne zasady klasyfikacji organizmów – wyjaśnia zasady nadawania nazw gatunkom – przedstawia cechy organizmów, na podstawie których można je zaklasyfikować do danego królestwa – omawia wpływ bakterii na organizm człowieka – wskazuje drogi wnikania wirusów i bakterii do organizmu – prezentuje wszystkie czynności życiowe bakterii – ocenia znaczenie wirusów i bakterii w przyrodzie i dla człowieka.
<p>Celująca</p>	<p><u>Wymagania i umiejętności:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wykazuje jedność budowy organizmów – porównuje poziomy organizacji organizmów u roślin i zwierząt – wymienia inne niż podane w podręczniku dziedziny biologii – planuje i przeprowadza doświadczenie metodą naukową – krytycznie analizuje informacje pochodzące z różnych źródeł wiedzy biologicznej – analizuje swoją postawę w odniesieniu do cech dobrego badacza – sprawnie posługuje się mikroskopem optycznym, samodzielnie wykonuje preparaty, rysuje dokładny obraz obiektu obserwowanego pod mikroskopem – wskazuje zalety mikroskopu elektronowego – wykazuje, że związki chemiczne są zbudowane z kilku pierwiastków – omawia funkcje białek, cukrów, tłuszczów i kwasów

	<p>nukleinowych w organizmie i wskazuje produkty spożywcze, w których one występują</p> <ul style="list-style-type: none"> - z dowolnego materiału tworzy model komórki, zachowując cechy organelli - sprawnie posługuje się mikroskopem - samodzielnie wykonuje preparat nabłonka i rysuje dokładny obraz widziany pod mikroskopem, — z zaznaczeniem widocznych elementów komórki - analizuje różnice między poszczególnymi typami komórek i wykazuje ich związek z pełnionymi funkcjami - sprawnie posługuje się mikroskopem, samodzielnie wykonuje preparat nabłonka i rysuje dokładny obraz widziany pod mikroskopem - analizuje przystosowanie roślin do przeprowadzania fotosyntezy - planuje i samodzielnie przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ dwutlenku węgla na intensywność fotosyntezy — na podstawie zdobytej wcześniej wiedzy wskazuje w różnych warzywach i owocach materiały zapasowe jako produkty fotosyntezy - wyjaśnia znaczenie organizmów odżywiających się martwą substancją organiczną — wyjaśnia, na czym polega cudzożywność roślin pasożytniczych i półpasożytniczych - porównuje zapis przebiegu oddychania tlenowego z zapisem przebiegu fermentacji - analizuje związek budowy narządów wymiany gazowej ze środowiskiem życia organizmów — samodzielnie przeprowadza doświadczenie wykazujące wydzielanie dwutlenku węgla przez drożdże - uzasadnia konieczność klasyfikacji organizmów - porównuje jednostki klasyfikacji zwierząt z jednostkami klasyfikacji roślin — z pomocą nauczyciela korzysta z różnych kluczy do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy - przeprowadza doświadczenie z samodzielnym otrzymywaniem jogurtu - omawia choroby wirusowe i bakteryjne, wskazuje drogi ich przenoszenia oraz zasady zapobiegania tym chorobom.
--	--

Biologia – klasa V

Wymagania na ocenę roczną

Ocena	Wiadomości i umiejętności: Uczeń
Dopuszczająca	<p><u>Wymagania i umiejętności:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia formy protistów – wskazuje miejsca występowania protistów – wymienia grupy organizmów należących do protistów – z pomocą nauczyciela wyszukuje protisty – w preparacie obserwowanym pod mikroskopem – wymienia środowiska życia grzybów i porostów – podaje przykłady grzybów i porostów – na podstawie okazu naturalnego lub ilustracji opisuje budowę grzybów – wymienia sposoby rozmnażania się grzybów – rozpoznaje porosty wśród innych organizmów – wyjaśnia, czym jest tkanka – wymienia podstawowe rodzaje tkanek roślinnych – z pomocą nauczyciela rozpoznaje na ilustracji tkanki roślinne – wymienia podstawowe funkcje korzenia – rozpoznaje systemy korzeniowe – wymienia nazwy elementów budowy zewnętrznej pędu – wymienia funkcje łodygi – wymienia funkcje liści – rozpoznaje elementy budowy liścia – rozpoznaje liście pojedyncze i liście złożone – na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznaje mchy wśród innych roślin – wymienia miejsca występowania mchów – wymienia miejsca występowania paprotników – na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznaje paprotniki wśród innych roślin – wymienia miejsca występowania roślin nagonasiennych – na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznaje rośliny nagonasienne wśród innych roślin – wymienia miejsca występowania roślin okrytonasiennych – na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznaje rośliny okrytonasienne wśród innych roślin – na ilustracji lub żywym okazie rozpoznaje organy roślinne i wymienia ich funkcje – wymienia rodzaje owoców

	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia sposoby rozprzestrzeniania się owoców – wymienia elementy łądyg służące do rozmnażania wegetatywnego – wymienia znaczenie roślin okrytonasiennych w przyrodzie – z pomocą nauczyciela korzysta z klucza do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy.
Dostateczna	<p><u>Wymagania i umiejętności:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wykazuje różnorodność protistów – wymienia przedstawicieli poszczególnych grup protistów – wymienia czynności życiowe wskazanych grup protistów — z niewielką pomocą nauczyciela wyszukuje protisty w preparacie obserwowanym pod mikroskopem – wymienia cechy pozwalające zaklasyfikować organizm do grzybów – omawia wskazaną czynność życiową grzybów – podaje przykłady znaczenia grzybów w przyrodzie i dla człowieka – określa najważniejsze funkcje wskazanych tkanek roślinnych – opisuje rozmieszczenie wskazanych tkanek w organizmie roślinnym – rozpoznaje na ilustracji rodzaje tkanek roślinnych – rozpoznaje na ilustracjach modyfikacje korzeni – omawia budowę zewnętrzną korzenia i jego podział — na poszczególne strefy – wyjaśnia różnicę między pędem a łądygą – wskazuje części łądygi roślin zielnych – na materiale zielnikowym lub ilustracji wykazuje związek budowy liścia — z pełnionymi przez niego funkcjami – podaje nazwy elementów budowy mchów – z pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykazujące zdolność wchłaniania wody przez mchy – podaje nazwy organów paproci – wyjaśnia rolę poszczególnych organów paprotników – rozpoznaje, korzystając – z atlasów roślin, trzy gatunki rodzimych paprotników – wyjaśnia funkcje kwiatów i nasion – omawia budowę rośliny nagonasiennej na przykładzie sosny – na podstawie ilustracji, żywego lub zielnikowego okazu roślinnego wykazuje różnorodność form roślin okrytonasiennych – podaje nazwy elementów budowy kwiatu odróżnia kwiat od kwiatostanu – na podstawie ilustracji lub żywych okazów omawia budowę

	<p>owoców</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje owoców – wymienia etapy kiełkowania nasion – rozpoznaje fragmenty pędów służące do rozmnażania wegetatywnego – podaje przykłady znaczenia roślin okrytonasiennych dla człowieka – z niewielką pomocą nauczyciela korzysta z klucza do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy.
Dobra	<p><u>Wymagania i umiejętności:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje wskazane grupy protistów – wykazuje chorobotwórcze znaczenie protistów – opisuje czynności życiowe protistów – oddychanie, odżywianie, rozmnażanie się – zakłada hodowlę protistów – z niewielką pomocą nauczyciela wyszukuje protisty w preparacie obserwowanym pod mikroskopem – wykazuje znaczenie grzybów w przyrodzie i dla człowieka – analizuje różnorodność budowy grzybów – wyjaśnia sposoby oddychania i odżywiania się grzybów – wykazuje, że porosty są zbudowane z grzybni i glonu – wskazuje cechy adaptacyjne tkanek roślinnych do pełnienia określonych funkcji – na podstawie opisu rozpoznaje wskazane tkanki roślinne – z pomocą nauczyciela rozpoznaje rodzaje tkanek roślinnych obserwowanych pod mikroskopem – wykazuje związek modyfikacji korzenia z adaptacją do środowiska zajmowanego przez roślinę – opisuje przyrost korzenia na długość – omawia funkcje poszczególnych elementów pędu – na okazy roślinnym lub ilustracji wskazuje i omawia części łodygi – na podstawie materiału zielnikowego lub ilustracji rozpoznaje różne modyfikacje liści – rozróżnia typy ulistnienia łodygi – na podstawie ilustracji lub żywych okazów rozpoznaje elementy budowy mchów i wyjaśnia ich funkcje – analizuje cykl rozwojowy mchów – omawia znaczenie mchów w przyrodzie i dla człowieka – z niewielką pomocą nauczyciela przeprowadza doświadczenie wykazujące zdolność wchłaniania wody przez mchy – wyjaśnia znaczenie paprotników w przyrodzie i dla człowieka – rozpoznaje, korzystając z atlasów roślin, pięć gatunków rodzimych paprotników

	<ul style="list-style-type: none"> — analizuje cykl rozwojowy paprotników – analizuje cykl rozwojowy sosny – wymienia przystosowania roślin nagonasiennych do warunków życia – omawia funkcje poszczególnych elementów kwiatu – rozpoznaje formy roślin okrytonasiennych – wymienia sposoby zapylania kwiatów – wykazuje zmiany zachodzące w kwiecie po zapyleniu – określa rolę owocni w klasyfikacji owoców – wyjaśnia funkcje poszczególnych elementów nasienia — rozpoznaje na pędzie fragmenty, które mogą posłużyć do rozmnażania wegetatywnego – ocenia znaczenie roślin okrytonasiennych w przyrodzie – rozpoznaje na ilustracji pięć gatunków roślin okrytonasiennych występujących w Polsce – korzysta z prostego klucza do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy.
<p>Bardzo dobra</p>	<p><u>Wymagania i umiejętności:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – porównuje czynności życiowe poszczególnych grup protistów – wymienia choroby wywoływane przez protisty — zakłada hodowlę protistów, rozpoznaje protisty pod mikroskopem, rysuje i z pomocą nauczyciela opisuje budowę protistów – określa znaczenie poszczególnych komponentów w budowie plechy porostu – rozpoznaje różne formy morfologiczne porostów i podaje ich nazwy – opisuje czynności życiowe grzybów – odżywianie, oddychanie i rozmnażanie się – rozpoznaje rodzaje tkanek roślinnych obserwowanych pod mikroskopem – przyporządkowuje tkanki do organów i wskazuje na hierarchiczną budowę organizmu roślinnego – wykorzystuje wiedzę o tkankach do wyjaśnienia sposobu pobierania wody przez roślinę – na podstawie ilustracji lub materiału roślinnego klasyfikuje przekształcone korzenie — na podstawie okazu roślinnego żywego, zielnikowego lub ilustracji wykazuje modyfikacje łodygi ze względu na środowisko, w którym żyje roślina – analizuje modyfikacje liści ze względu na środowisko zajmowane przez roślinę – wyjaśnia, dlaczego mchy uważane są za najprostsze rośliny lądowe

	<ul style="list-style-type: none"> — według opisu przeprowadza doświadczenie wykazujące zdolność wchłaniania wody przez mchy – na podstawie ilustracji lub żywych okazów wykazuje różnorodność organizmów zaliczanych do paprotników — rozpoznaje, korzystając z atlasów roślin, osiem gatunków rodzimych paprotników – wykazuje przystosowania roślin nagonasiennych do środowiska – omawia znaczenie roślin nagonasiennych w przyrodzie i dla człowieka – omawia cykl rozwojowy roślin okrytonasiennych – wyjaśnia, dlaczego kwiatostany ułatwiają zapylanie – wykazuje adaptacje budowy owoców do sposobów ich rozprzestrzeniania się na podstawie ilustracji lub okazu naturalnego omawia budowę nasion — zakłada hodowlę roślin za pomocą rozmnażania wegetatywnego – ocenia znaczenie roślin okrytonasiennych dla człowieka – rozpoznaje na ilustracji dziesięć gatunków roślin okrytonasiennych występujących w Polsce – sprawnie korzysta z prostego klucza do oznaczania organizmów żyjących w najbliższej okolicy.
Celująca	<p><u>Wymagania i umiejętności:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje zagrożenia epidemiologiczne chorobami wywoływanymi przez protisty – wskazuje drogi zakażenia chorobami wywoływanymi przez protisty oraz zasady zapobiegania tym chorobom – zakłada hodowlę protistów, wyszukuje protisty — w obrazie mikroskopowym, rysuje i opisuje budowę protistów – analizuje znaczenie grzybów w przyrodzie i dla człowieka – proponuje sposób badania czystości powietrza na podstawie informacji o wrażliwości porostów na zanieczyszczenia — wyjaśnia, dlaczego porosty określa się mianem organizmów pionierskich – analizuje związek między budową a funkcją poszczególnych tkanek roślinnych, wykazuje przystosowania tkanek do pełnionych funkcji – projektuje doświadczenie świadczące o przewodzeniu wody z korzenia w górę rośliny – wykorzystuje wiedzę o tkankach do wyjaśniania budowy i funkcji łądygi – wykorzystuje wiedzę o tkankach do wyjaśniania budowy i funkcji liści – samodzielnie planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące zdolność wchłaniania wody przez mchy

	<ul style="list-style-type: none"> – na podstawie informacji o budowie mchów wykazuje ich rolę w przyrodzie – porównuje budowę poszczególnych organów u paprotników – wykonuje portfolio dotyczące różnorodności paprotników – rozpoznaje rodzime gatunki roślin nagonasiennych – określa, z jakiego gatunku drzewa lub krzewu pochodzi wskazana szyszka – wykazuje związek budowy kwiatu ze sposobem zapylania – wyjaśnia wpływ różnych czynników na kiełkowanie nasion – planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ wody na kiełkowanie nasion – zakłada hodowlę roślin za pomocą rozmnażania wegetatywnego i obserwuje ją – rozpoznaje na ilustracjach dwanaście gatunków roślin okrytonasiennych występujących w Polsce – na dowolnych przykładach wykazuje różnorodność roślin okrytonasiennych i ich znaczenie żywego okazu.
--	--